

ЛЕКЦІЯ 3.
ПІДГОТОВЧЕ
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

- 1. Завдання та строк підготовчого провадження.**
- 2. Процесуальні дії учасників справи в підготовчому провадженні.**
- 3. Підготовче засідання та судові рішення, прийняті за його результатами.**
- 4. Відмова позивача від позову. Мирова угода.**
- 5. Врегулювання спору за участю судді.**

1. Завдання та строк підготовчого провадження

Завданнями підготовчого провадження є:

1) остаточне визначення предмета спору та характеру спірних правовідносин, позовних вимог та складу учасників судового процесу;

2) з'ясування заперечень проти позовних вимог;

3) визначення обставин справи, які підлягають встановленню, та зібрання відповідних доказів;

4) вирішення відводів;

5) визначення порядку розгляду справи;

6) вчинення інших дій з метою забезпечення правильного, своєчасного безперешкодного розгляду справи по суті.

Підготовче провадження починається відкриттям провадження у справі і закінчується закриттям підготовчого засідання.

Підготовче провадження має бути проведене протягом шістдесяти днів з дня відкриття провадження у справі. У виняткових випадках для належної підготовки справи для розгляду по суті цей строк може бути продовжений не більше ніж на тридцять днів за клопотанням однієї із сторін або з ініціативи суду.

Ухвала про відкриття провадження у справі надсилається учасникам справи, а також іншим особам, якщо від них витребовуються докази, в порядку, встановленому [статтею 272](#) ЦПК України.

Одночасно з копією ухвали про відкриття провадження у справі учасникам справи надсилається копія позовної заяви з копіями доданих до неї документів.

2. Процесуальні дії учасників справи в підготовчому провадженні

В підготовчому судовому засіданні відповідач, позивач та треті особи мають право подати заяви по суті справи у строк встановлений судом.

Подання відповідачем відзиву. У строк, встановлений судом в ухвалі про відкриття провадження у справі, відповідач має право надіслати:

1) суду - відзив на позовну заяву і всі письмові та електронні докази (які можливо доставити до суду), висновки експертів і заяви свідків, що підтверджують заперечення проти позову;

2) позивачу, іншим відповідачам, а також третім особам - копію відзиву та доданих до нього документів.

У разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин суд має право вирішити спір за наявними матеріалами справи.

Подання пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву. У строк, встановлений судом в ухвалі про відкриття провадження у справі або ухвалі, постановленій у підготовчому засіданні (якщо третіх осіб було залучено у підготовчому засіданні), треті особи, які не заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, мають право подати письмові пояснення щодо позову або відзиву. Учасники справи мають право надати відповідь на такі пояснення до закінчення підготовчого провадження.

Зустрічний позов. Відповідач має право пред'явити зустрічний позов у строк для подання відзиву. Зустрічний позов приймається до спільного розгляду з первісним позовом, якщо обидва позови взаємопов'язані і спільний їх розгляд є доцільним, зокрема, коли вони виникають з одних правовідносин або коли задоволення зустрічного позову може виключити повністю або частково задоволення первісного позову.

Вимоги за зустрічним позовом ухвалою суду об'єднуються в одне провадження з первісним позовом.

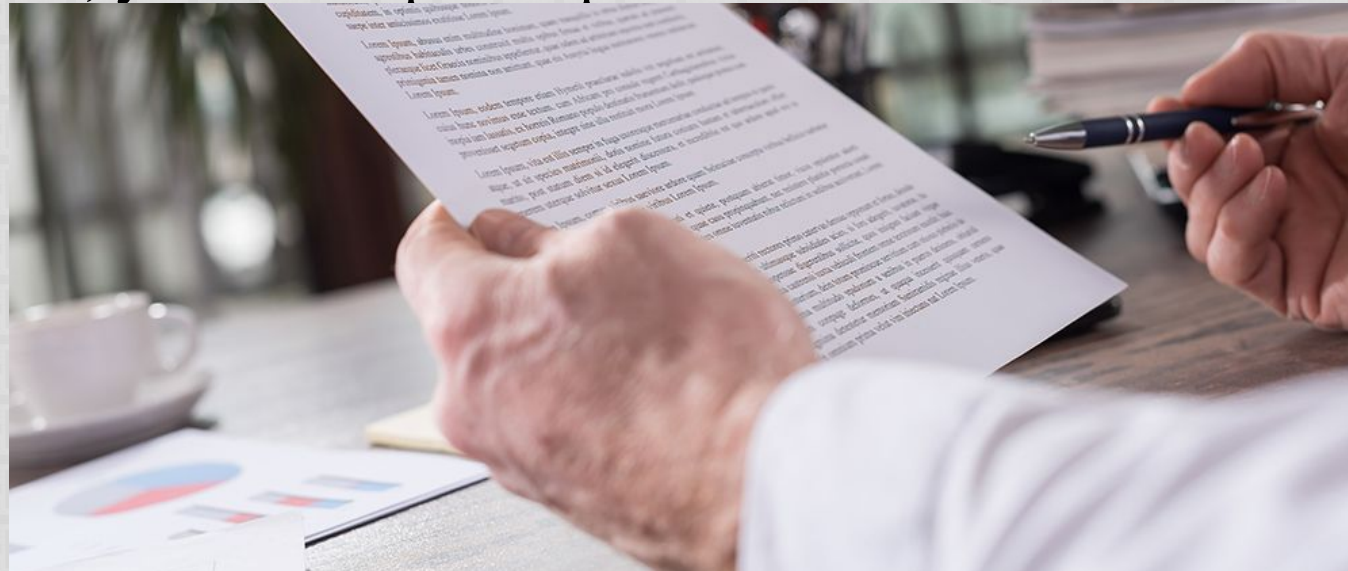
У випадку подання зустрічного позову у справі, яка розглядається за правилами спрощеного позовного провадження, суд постановляє ухвалу про перехід до розгляду справи за правилами загального позовного провадження.

Форма і зміст зустрічної позовної заяви. Зустрічна позовна заява, яка подається з додержанням загальних правил пред'явлення позову, повинна відповідати вимогам [статей 175 і 177 ЦПК України](#).

До зустрічної позовної заяви, поданої з порушенням вимог, встановлених частиною першою цієї статті, застосовуються положення [статті 185 ЦПК України](#).

Зустрічна позовна заява, подана з порушенням вимог частин [першої](#) та [другої](#) статті 193 ЦПК України, ухвалою суду повертається заявнику. Копія зустрічної позовної заяви долучається до матеріалів справи.

Позов третьої особи із самотійними вимогами. Положення [статей 193 і 194 ЦПК України](#) застосовуються до позовів третіх осіб, які заявляють самотійні вимоги щодо предмета спору у справі, у якій відкрито провадження.

Подання відповіді на відзив та заперечення. У строк, встановлений судом, позивач має право подати відповідь на відзив, а відповідач - заперечення. Інші учасники справи мають право надати свої письмові пояснення щодо відповіді на відзив та заперечення до закінчення підготовчого провадження, якщо судом не встановлено інший строк. Якщо позивачем до закінчення підготовчого провадження подано заяву про визнання недійсним повністю чи у певній частині пов'язаного з предметом спору правочину, який суперечить закону, суд надає відповідачу, іншим учасникам справи час на підготовку своїх пояснень та заперечень з приводу поданої заяви.

3. Підготовче засідання та судові рішення, прийняті за його результатами

Мета і строк проведення підготовчого засідання (стаття 196 ЦПК України). Для виконання завдання підготовчого провадження в кожній судовій справі, яка розглядається за правилами загального позовного провадження, проводиться підготовче засідання.

Дата і час підготовчого засідання призначаються суддею з урахуванням обставин справи і необхідності вчинення відповідних процесуальних дій. Підготовче засідання має бути розпочате не пізніше ніж через тридцять днів з дня відкриття провадження у справі.

Проведення підготовчого засідання (стаття 197 ЦПК України). Підготовче засідання проводиться судом з повідомленням учасників справи.

У підготовчому засіданні суд:

- 1) оголошує склад суду, а також прізвища, імена та по батькові секретаря судового засідання, перекладача, спеціаліста, з'ясовує наявність підстав для відводів;
- 2) з'ясовує, чи бажають сторони укласти мирову угоду, провести позасудове врегулювання спору шляхом медіації, передати справу на розгляд третейського суду або звернутися до суду для проведення врегулювання спору за участю судді;
- 3) у разі необхідності заслуховує уточнення позовних вимог та заперечень проти них та розглядає відповідні заяви;
- 4) вирішує питання про вступ у справу інших осіб, заміну неналежного відповідача, залучення співвідповідача, об'єднання справ і роз'єднання позовних вимог, прийняття зустрічного позову, якщо ці питання не були вирішені раніше;
- 5) може роз'яснювати учасникам справи, які обставини входять до предмета доказування, які докази мають бути подані тим чи іншим учасником справи;
- 6) з'ясовує, чи повідомили сторони про всі обставини справи, які їм відомі;
- 7) з'ясовує, чи надали сторони докази, на які вони посилаються у позові і відзиві, а також докази, витребувані судом чи причини їх неподання; вирішує питання про проведення огляду письмових, речових і електронних доказів у місці їх знаходження; вирішує питання про витребування додаткових доказів та визначає строки їх подання, вирішує питання про забезпечення доказів, якщо ці питання не були вирішені раніше;
- 8) вирішує питання про призначення експертизи, виклик у судове засідання експертів, свідків, залучення перекладача, спеціаліста;
- 9) за клопотанням учасників справи вирішує питання про забезпечення позову, про зустрічне забезпечення;
- 10) вирішує заяви та клопотання учасників справи;
- 11) направляє судові доручення;
- 12) встановлює строки для подання відповіді на відзив та заперечення;
- 13) встановлює строк для подання пояснень третіми особами та відповіді учасників справи на такі пояснення;
- 14) встановлює строки та порядок врегулювання спору за участю судді за наявності згоди сторін на його проведення;
- 15) призначає справу до розгляду по суті, визначає дату, час і місце проведення судового засідання (декількох судових засідань - у разі складності справи) для розгляду справи по суті;
- 16) встановлює порядок з'ясування обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, та порядок дослідження доказів, якими вони обґрунтовуються під час розгляду справи по суті, про що зазначається в протоколі судового засідання;
- 17) з'ясовує розмір заявлених сторонами судових витрат;
- 18) вирішує питання про колегіальний розгляд справи;
- 19) здійснює інші дії, необхідні для забезпечення правильного і своєчасного розгляду справи по суті.

Суд відкладає підготовче засідання в межах визначеного ЦПК України строку підготовчого провадження у випадках:

- 1) визначених частиною другою статті 223 ЦПК України;
- 2) залучення до участі або вступу у справу третьої особи, заміни неналежного відповідача, залучення співвідповідача;
- 3) в інших випадках, коли питання, визначені частиною другою статті 197 ЦПК України, не можуть бути розглянуті у даному підготовчому засіданні.

У зв'язку із заміною неналежного відповідача, залучення співвідповідача такі особи мають право подати клопотання про розгляд справи спочатку не пізніше двох днів з дня вручення відповідної ухвали. Якщо таке клопотання не буде подане у вказаний строк, суд продовжує розгляд справи.

У зв'язку зі вступом у справу третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, така особа, а також інші учасники справи мають право подати клопотання про розгляд справи спочатку не пізніше двох днів з дня вручення їм відповідної ухвали. Якщо таке клопотання не буде подане у вказаний строк, суд продовжує розгляд справи.

Якщо розгляд справи у випадках, передбачених ЦПК України, починається спочатку, суд призначає та проводить підготовче засідання спочатку в загальному порядку, крім випадку ухвалення рішення про колегіальний розгляд справи, коли підготовче засідання проводиться спочатку лише у разі, якщо суд дійшов висновку про необхідність його проведення.

Суд може оголосити перерву у підготовчому засіданні у разі необхідності, зокрема у випадках:

- 1) заміни відведеного експерта, перекладача, спеціаліста;
- 2) невиконання учасником справи вимог ухвали про відкриття провадження у справі у встановлений судом строк, якщо таке невиконання перешкоджає завершенню підготовчого провадження;
- 3) неподання витребуваних доказів особою, яка не є учасником судового процесу;
- 4) витребування нових (додаткових) доказів;
- 5) якщо сторони домовилися провести позасудове врегулювання спору шляхом медіації.

У разі відкладення підготовчого засідання або оголошення перерви підготовче засідання продовжується зі стадії, на якій засідання було відкладене або у ньому була оголошена перерва.

Судові рішення у підготовчому засіданні(стаття 200 ЦПК України).

У підготовчому засіданні суд постановляє ухвалу (ухвали) про процесуальні дії, що необхідно вчинити до закінчення підготовчого провадження та початку судового розгляду справи по суті.

За результатами підготовчого засідання суд постановляє ухвалу про:

1) залишення
позовної заяви без
розгляду;

2) закриття
провадження у
справі;

3) закриття
підготовчого
провадження та
призначення справи
до судового
розгляду по суті.

За результатами підготовчого провадження суд ухвалює рішення у випадку визнання позову відповідачем.

Ухвалення в підготовчому засіданні судового рішення у разі відмови від позову, визнання позову, укладення мирової угоди проводиться в порядку, встановленому [статтями 206, 207 ЦПК України](#).

Суд з'ясовує думку сторін щодо дати призначення судового засідання для розгляду справи по суті.

4. Відмова позивача від позову. Мирова угода

Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем (стаття 206 ЦПК України).

Позивач може відмовитися від позову, а відповідач - визнати позов на будь-якій стадії провадження у справі, зазначивши про це в заяві по суті справи або в окремій письмовій заяві.

До ухвалення судового рішення у зв'язку з відмовою позивача від позову або визнанням позову відповідачем суд роз'яснює сторонам наслідки відповідних процесуальних дій, перевіряє, чи не обмежений представник відповідної сторони у повноваженнях на їх вчинення.

У разі відмови позивача від позову суд постановляє ухвалу про закриття провадження у справі.

У разі визнання відповідачем позову суд за наявності для того законних підстав ухвалює рішення про задоволення позову. Якщо визнання відповідачем позову суперечить закону або порушує права, свободи чи інтереси інших осіб, суд постановляє ухвалу про відмову у прийнятті визнання відповідачем позову і продовжує судовий розгляд.

Суд не приймає відмову позивача від позову, визнання позову відповідачем у справі, в якій особу представляє її законний представник, якщо його дії суперечать інтересам особи, яку він представляє.

Мирова угода сторін (стаття 207 ЦПК України).

Мирова угода укладається сторонами з метою врегулювання спору на підставі взаємних поступок і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін. У мировій угоді сторони можуть вийти за межі предмета спору за умови, що мирова угода не порушує прав чи охоронюваних законом інтересів третіх осіб.

Сторони можуть укласти мирову угоду і повідомити про це суд, зробивши спільну письмову заяву, на будь-якій стадії судового процесу.

До ухвалення судового рішення у зв'язку з укладенням сторонами мирової угоди суд роз'яснює сторонам наслідки такого рішення, перевіряє, чи не обмежені представники сторін вчинити відповідні дії.

Укладена сторонами мирова угода затверджується ухвалою суду, в резолютивній частині якої зазначаються умови угоди. Затверджуючи мирову угоду, суд цією ж ухвалою одночасно закриває провадження у справі.

Суд постановляє ухвалу про відмову у затвердженні мирової угоди і продовжує судовий розгляд, якщо:

- 1) умови мирової угоди суперечать закону чи порушують права чи охоронювані законом інтереси інших осіб, є невиконуваними; або
- 2) одну із сторін мирової угоди представляє її законний представник, дії якого суперечать інтересам особи, яку він представляє.

Виконання мирової угоди (стаття 208 ЦПК України).

Виконання мирової угоди здійснюється особами, які її уклали, в порядку і в строки, передбачені цією угодою.

Ухвала про затвердження мирової угоди є виконавчим документом та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим Законом України "Про виконавче провадження".

У разі невиконання затвердженої судом мирової угоди ухвала суду про затвердження мирової угоди може бути подана для її примусового виконання в порядку, передбаченому законодавством для виконання судових рішень.

5. Врегулювання спору за участю судді

Врегулювання спору за участю судді проводиться за згодою сторін до початку розгляду справи по суті. Проведення врегулювання спору за участю судді не допускається у разі, якщо у справу вступила третя особа, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору.

Про проведення процедури врегулювання спору за участю судді суд постановляє ухвалу, якою одночасно зупиняє провадження у справі. У випадку недосягнення сторонами мирного врегулювання спору за наслідками проведення врегулювання спору повторне проведення врегулювання спору за участю судді не допускається.

Порядок проведення врегулювання спору за участю судді.
Проведення врегулювання спору за участю судді здійснюється у формі спільних та (або) закритих нарад. Сторони мають право брати участь у таких нарадах у режимі відеоконференції в порядку, визначеному ЦПК України. Спільні наради проводяться за участю всіх сторін, їх представників та судді. Закриті наради проводяться за ініціативою судді з кожною із сторін окремо.

Суддя спрямовує проведення врегулювання спору за участю судді для досягнення сторонами врегулювання спору. З урахуванням конкретних обставин проведення наради суддя може оголосити перерву в межах строку проведення врегулювання.

На початку проведення першої спільної наради з врегулювання спору суддя роз'яснює сторонам мету, порядок проведення врегулювання спору за участю судді, права та обов'язки сторін.

Під час проведення спільних нарад суддя з'ясовує підстави та предмет позову, підстави заперечень, роз'яснює сторонам предмет доказування по категорії спору, який розглядається, пропонує сторонам надати пропозиції щодо шляхів мирного врегулювання спору та здійснює інші дії, спрямовані на мирне врегулювання сторонами спору. Суддя може запропонувати сторонам можливий шлях мирного врегулювання спору.

Під час закритих нарад суддя має право звертати увагу сторони на судову практику в аналогічних спорах, пропонувати стороні та (або) її представнику можливі шляхи мирного врегулювання спору.

Під час проведення врегулювання спору суддя не має права надавати сторонам юридичні поради та рекомендації, надавати оцінку доказів у справі.

Інформація, отримана будь-якою зі сторін, а також суддею під час проведення врегулювання спору, є конфіденційною. Під час проведення врегулювання спору за участю судді протокол наради не ведеться та не здійснюється фіксування технічними засобами.

За необхідності до участі в нарадах залучається перекладач. Перекладач попереджається про конфіденційний характер інформації, отриманої під час проведення врегулювання спору за участю судді.

Під час врегулювання спору за участю судді забороняється використовувати портативні аудіотехнічні пристрої, а також здійснювати фото- і кінозйомку, відео-, звукозапис.

1) у разі подання стороною заяви про припинення врегулювання спору за участю судді;

2) у разі закінчення строку врегулювання спору за участю судді;

*Врегулювання спору за
участю судді
припиняється:*

3) за ініціативою судді у разі затягування врегулювання спору будь-якою із сторін;

4) у разі укладення сторонами мирової угоди та звернення до суду із заявою про її затвердження або звернення позивача до суду із заявою про залишення позовної заяви без розгляду, або в разі відмови позивача від позову чи визнання позову відповідачем.

Про припинення врегулювання спору за участю судді постановляється ухвала, яка оскарженню не підлягає. Одночасно суддя вирішує питання про поновлення провадження у справі.

Врегулювання спору за участю судді проводиться протягом розумного строку, але не більше тридцяти днів з дня постановлення ухвали про його проведення.

Строк проведення врегулювання спору за участю судді продовженню не підлягає.

Справа № 357/14271/21

2/357/451/22

**УХВАЛА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

15 березня 2022 року суддя Білоцерківського міськрайонного суду Київської області Кошель Б. І. за результатами проведення спільної наради щодо врегулювання спору за участю судді у справі №357/14271/21 за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про поділ спільного майна подружжя, -

ВСТАНОВИВ:

В провадженні Білоцерківського міськрайонного суду Київської області перебуває цивільна справа за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про поділ спільного майна подружжя.

Ухвалою від 14 лютого 2022 року клопотання сторін про проведення врегулювання спору за участі судді в справі було задоволено, розпочато процедуру врегулювання спору за участі судді та зупинено провадження у цивільній справі №357/14271/21 на період проведення врегулювання спору за участю судді.

Встановлено строк проведення врегулювання спору за участю судді - протягом тридцяти днів з дня постановлення вищевказаної ухвали, до 15.03.2022 року.

Станом на 15 березня 2022 року сторони, не досягли мирного врегулювання спору та закінчився строк врегулювання спору за участю судді.

Відповідно до положень [ст. 204 ЦПК України](#), врегулювання спору за участю судді припиняється: 1) у разі подання стороною заяви про припинення врегулювання спору за участю судді; 2) у разі закінчення строку врегулювання спору за участю судді; 3) за ініціативою судді у разі затягування врегулювання спору будь-якою із сторін; 4) у разі укладення сторонами мирової угоди та звернення до суду із заявою про її затвердження або звернення позивача до суду із заявою про залишення позовної заяви без розгляду, або в разі відмови позивача від позову чи визнання позову відповідачем.

Про припинення врегулювання спору за участю судді постановляється ухвала, яка оскарженню не підлягає. Одночасно суддя вирішує питання про поновлення провадження у справі.

У разі припинення врегулювання спору за участю судді з підстав, передбачених пунктами 1 - 3 частини першої цієї статті, справа передається на розгляд іншому судді, визначеному в порядку, встановленому [статтею 33 цього Кодексу](#).

Отже, наявні підстави для припинення врегулювання спору за участю судді з огляду на недосягнення сторонами мирного врегулювання спору за наслідками проведення врегулювання спору та закінченням строку врегулювання спору за участю судді.

Керуючись ст.ст. [204, 258-261 ЦПК України](#), суддя, -

ПОСТАНОВИВ:

Припинити врегулювання спору за участю судді.

Поновити провадження у справі.

Цивільну справу за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про поділ спільного майна подружжя, передати до канцелярії Білоцерківського міськрайонного суду Київської області для повторного автоматизованого розподілу справи, у відповідності зі [ст. 33 ЦПК України](#).

Ухвала оскарженню не підлягає та набирає законної сили з моменту її підписання суддею.

Суддя Б. І. Кошель

ВИСНОВКИ

Отже, для виконання завдання підготовчого провадження в кожній судовій справі, яка розглядається за правилами загального позовного провадження, проводиться підготовче засідання.

Дата і час підготовчого засідання призначаються суддею з урахуванням обставин справи і необхідності вчинення відповідних процесуальних дій. Підготовче засідання має бути розпочате не пізніше ніж через тридцять днів з дня відкриття провадження у справі.

В підготовчому судовому засіданні відповідач, позивач та треті особи мають право подати заяви по суті справи у строк встановлений судом.

Завданнями підготовчого провадження є:

- 1) остаточне визначення предмета спору та характеру спірних правовідносин, позовних вимог та складу учасників судового процесу;
- 2) з'ясування заперечень проти позовних вимог;
- 3) визначення обставин справи, які підлягають встановленню, та зібрання відповідних доказів;
- 4) вирішення відводів;
- 5) визначення порядку розгляду справи;
- 6) вчинення інших дій з метою забезпечення правильного, своєчасного безперешкодного розгляду справи по суті.

Підготовче провадження починається відкриттям провадження у справі і закінчується закриттям підготовчого засідання.